

KLASIČNA MEHANIKA II 2014

1. izpit

26. junij 2014

Za cel izpit (elastomehanika + hidrodinamika) je treba rešiti nalogi 2 in 3.
Sicer pa lahko pišete tudi ali samo elastomehaniko (nalogi 1 in 2) ali samo hidrodinamiko (nalogi 3 in 4).

ELASTOMEHANIKA

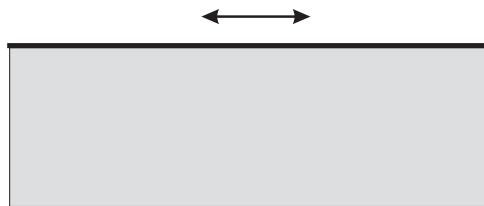
1. Posodo v obliki valja s polmerom R , v kateri smo zamrznili vodo, vrtimo okrog geometrijske osi s krožno frekvenco ω . Izračunajte, s kolikšno napetostjo led zaradi vrtenja obremenjuje plašč posode. Kolikšna pa je napetost v osi posode? Teža je zanemarljiva. Privzemite, da se posoda ne razteza in da v smeri osi ni deformacije. Led opišemo z Youngovim modulom E , Poissonovim številom σ in gostoto ρ .
2. Krajišče tanke palice okroglega preseka z geometrijskim vztrajnostnim momentom I , mase m in dolžine L iz snovi z Youngovim modulom E je vodoravno vzidano v steno. Poves prostega konca zaradi teže palice preprečimo tako, da nanj delujemo bodisi s točkasto silo bodisi s točkastim navorom. V kakšnem razmerju sta navora, s katerima deluje vzidani konec na steno v prvem in drugem primeru?

HIDRODINAMIKA

3. Os tornada opišemo kot debel, dolg, raven, navpičen stržen v smeri osi z z vrtinčnostjo $\omega_h \hat{\mathbf{e}}_z$, ki ni odvisna od kraja. Izračunajte časovno odvisnost te vrtinčnosti v vremenskih razmerah, v katerih se zrak dviga tako, da povsod in od časa neodvisno velja $\partial v_z / \partial z \equiv v'_z > 0$. Izračunajte, kakšna bi morala biti radialna odvisnost vrtinčnosti $\omega(r)$ v strženu, da se ne bi spreminjala s časom. Kakšna pa, da bi eksponentno naraščala, $\omega(r, t) = \omega_0(r) e^{\lambda t}$? Upoštevajte, da je tok nestisljiv(!), problem pa cilindričnosimetričen. Helmholtzova enačba za vrtinčnost v idealni tekočini:

$$\frac{\partial \boldsymbol{\omega}}{\partial t} + (\mathbf{v} \cdot \nabla) \boldsymbol{\omega} = (\boldsymbol{\omega} \cdot \nabla) \mathbf{v}.$$

4. Aparat za merjenje frekvenčne odvisnosti mehanskih lastnosti kapljevin (reometer) sestavlja ravni razsežni plošči, med katerima je merjena kapljevina. Eno od plošč premo sinusno nihamo v smeri, vzporedni s ploščama, s čimer v kapljevini generiramo periodični strižni tok. Pri strižni obremenitvi nekaterih kompleksnih tekočin z mikroskopsko plastovito strukturo naletimo na zanimiv pojav: pri dovolj močnem strigu se v tekočini iz plasti začnejo oblikovati multilamelarni mehurčki, takojimenovane čebulice. Izračunajte, na kolikšni globini od nihajoče plošče se še tvorijo čebulice. Kritična strižna hitrost, pri kateri se te še tvorijo, je 70 s^{-1} . Gostota kapljevine je $\rho = 900 \text{ kg/m}^3$, viskoznost $\eta = 0.03 \text{ Pa.s}$. Plošča niha s frekvenco $\nu = 500 \text{ Hz}$ in amplitudo $10 \mu\text{m}$. Predpostavite, da je razdalja med ploščama velika v primerjavi s strižno vdorno globino.

Mirno in uspešno!